Opozorilo: Neuradno prečiščeno besedilo predpisa predstavlja zgolj informativni delovni pripomoček, glede katerega organ ne jamči odškodninsko ali kako drugače.

Neuradno prečiščeno besedilo Zakona o inšpekcijskem nadzoru obsega:

- Zakon o inšpekcijskem nadzoru – ZIN (Uradni list RS, št. 56/02 z dne 28. 6. 2002),
- Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o inšpekcijskem nadzoru – ZIN-A (Uradni list RS, št. 26/07 z dne 23. 3. 2007),
- Zakon o inšpekcijskem nadzoru – uradno prečiščeno besedilo – ZIN-UPB1 (Uradni list RS, št. 43/07 z dne 18. 5. 2007),
- Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o inšpekcijskem nadzoru – ZIN-B (Uradni list RS, št. 40/14 z dne 3. 6. 2014).

ZAKON

O INŠPEKCIJSKEM NADZORU (ZIN)

(neuradno prečiščeno besedilo št. 3)

I. SPLOŠNE DOLOČBE

1. člen

(vsebina zakona)

Ta zakon ureja splošna načela inšpekcijskega nadzora, organizacijo inšpekcij, položaj, pravice in dolžnosti inšpektorjev, pooblastila inšpektorjev, postopek inšpekcijskega nadzora, inšpekcijske ukrepe in druga vprašanja, povezana z inšpekcijskim nadzorom.

2. člen

(inšpekcijski nadzor)

Inšpekcijski nadzor je nadzor nad izvajanjem oziroma spoštovanjem zakonov in drugih predpisov.

Inšpekcijski nadzor izvršujejo inšpektorice oziroma inšpektorji (v nadaljnjem besedilu: inšpektorji) kot uradne osebe s posebnimi pooblastili in odgovornostmi.

3. člen

(uporaba zakona)

Za inšpekcije, katerih delovanje urejajo posebni zakoni, se ta zakon uporablja samo glede tistih vprašanj, ki niso urejena s posebnimi zakoni.

Glede vseh postopkovnih vprašanj, ki niso urejena s tem zakonom ali s posebnim zakonom iz prejšnjega odstavka, se uporablja zakon, ki ureja splošni upravni postopek.

Inšpektorji pri opravljanju nalog inšpekcijskega nadzora izrekajo ukrepe, določene v skladu s tem in s posebnimi zakoni.

Ta zakon, razen določb o organizaciji (od 8. do vključno 11. člena), se uporablja tudi za inšpekcijski nadzor, ki ga izvajajo organi lokalnih skupnosti, kolikor ni z zakonom, ki ureja lokalno samoupravo, ali z drugim zakonom določeno drugače.

Ta zakon se ne uporablja za upravno inšpekcijo, inšpekcijo za sistem javnih uslužbencev, proračunsko inšpekcijo in druge oblike notranjega upravnega nadzora nad poslovanjem državnih organov in organov lokalnih skupnosti.

Za upravno inšpekcijo, inšpekcijo za sistem javnih uslužbencev, inšpekcijo za plače v javnem sektorju in proračunsko inšpekcijo veljajo določbe od 1. do 20. člena in 24. člen tega zakona.

II. NAČELA

4. člen

(načelo samostojnosti)

Inšpektorji so pri opravljanju nalog inšpekcijskega nadzora v okviru svojih pooblastil samostojni.

5. člen

(načelo varstva javnega interesa in varstva zasebnih interesov)

Inšpektorji opravljajo naloge inšpekcijskega nadzora z namenom varovanja javnega interesa ter interesov pravnih in fizičnih oseb.

6. člen

(načelo javnosti)

Inšpektorji na podlagi in v mejah pooblastila predstojnika obveščajo javnost o svojih ugotovitvah ter ukrepih, če je to potrebno, da se zavarujejo pravice pravnih ali fizičnih oseb, ter v primerih, kadar je to potrebno za zagotovitev spoštovanja pravnega reda oziroma njihovih odločb.

7. člen

(načelo sorazmernosti)

Inšpektorji morajo opravljati svoje naloge tako, da pri izvrševanju svojih pooblastil posegajo v delovanje pravnih in fizičnih oseb le v obsegu, ki je nujen za zagotovitev učinkovitega inšpekcijskega nadzora.

Pri izbiri ukrepov inšpektor ob upoštevanju teže kršitve izreče ukrep, ki je za zavezanca ugodnejši, če je s tem dosežen namen predpisa.

Pri določitvi roka za odpravo nepravilnosti mora inšpektor upoštevati težo kršitve, njene posledice za javni interes in okoliščine, od katerih je odvisno, v kolikšnem času lahko fizična ali pravna oseba, pri kateri inšpektor opravlja nadzor (v nadaljnjem besedilu: zavezanec), ob dolžni skrbnosti odpravi nepravilnosti.

III. ORGANIZACIJA

8. člen

(organizacija inšpekcij)

Inšpektorji delujejo v okviru inšpekcij, ki se organizirajo za posamezno upravno področje.

Inšpekcije delujejo v inšpektoratih, ki imajo status organa v sestavi ministrstva. Če v inšpektoratu deluje več inšpekcij, se oblikujejo ustrezne notranje organizacijske enote v skladu s predpisi, ki urejajo notranjo organizacijo in sistemizacijo v organih državne uprave.

Izjemoma lahko inšpekcija deluje v organu v sestavi ministrstva, ki ni inšpektorat, oziroma v drugem organu, če tako določa poseben zakon ali uredba.

9. člen

(vodenje inšpekcije)

Predstojnica oziroma predstojnik (v nadaljnjem besedilu: predstojnik) inšpektorata je glavna inšpektorica oziroma glavni inšpektor (v nadaljnjem besedilu: glavni inšpektor).

10. člen

(pristojnost glavnega inšpektorja)

Glavni inšpektor vodi in predstavlja inšpektorat, organizira in koordinira delo inšpektorjev ter v okviru svojih pooblastil odgovarja za zakonitost, kakovost in učinkovitost dela inšpekcije.

Glavni inšpektor določi letni načrt izvajanja nalog inšpekcijskega nadzora ter način dodeljevanja zadev posameznim inšpektorjem v skladu s predpisi, ki urejajo upravno poslovanje.

Glavni inšpektor mora pristojnemu ministru in Inšpekcijskemu svetu posredovati letna poročila, ki vključujejo zlasti podatke o številu zadev, o času reševanja posamezne zadeve, o spoštovanju rokov pri reševanju posameznih zadev in o realizaciji letnih načrtov dela.

Glavni inšpektor lahko namesto poročila iz prejšnjega odstavka predloži pristojnemu ministru in Inšpekcijskemu svetu letno poročilo, izdelano v skladu s posebnim zakonom, če to poročilo vsebuje podatke iz prejšnjega odstavka.

V primerih, ko inšpekcija deluje znotraj organa, ki ni inšpektorat, pristojnosti glavnega inšpektorja iz drugega, tretjega in četrtega odstavka tega člena opravlja predstojnik organa.

11. člen

(koordinacija delovanja inšpekcij)

Za medsebojno koordinacijo dela in doseganje večje učinkovitosti različnih inšpekcij se ustanovi Inšpekcijski svet kot stalno medresorsko delovno telo, ki ga vodi minister, pristojen za upravo, ali oseba, ki jo minister pooblasti.

Člani Inšpekcijskega sveta so glavni inšpektorji in predstojniki organov oziroma poslovodni organi oseb javnega prava, v katerih deluje inšpekcija, oziroma osebe, ki jih predstojnik oziroma poslovodni organ pooblasti.

Inšpekcijski svet opravlja naloge, povezane z doseganjem večje učinkovitosti in usklajenosti delovanja inšpekcij, tako da usklajuje skupno izvajanje nalog inšpekcijskega nadzora različnih inšpekcij, obravnava skupna vprašanja glede delovanja inšpekcij, obravnava vprašanja, povezana z usposabljanjem v inšpekcijah, obravnava in usklajuje oziroma načrtuje ukrepe za zagotovitev informacijske podpore inšpekcijam.

Inšpekcijski svet sodeluje z reprezentativnimi sindikati v organih glede vprašanj, ki se nanašajo na delovnopravni položaj inšpektorjev.

Vprašanja, povezana z delom Inšpekcijskega sveta, se uredijo v poslovniku, ki ga sprejme Inšpekcijski svet v soglasju z vlado.

11.a člen

(letni program dela)

Inšpektorat oziroma inšpekcija, ki deluje znotraj organa, ki ni inšpektorat, za zagotavljanje učinkovitega izvajanja nalog inšpekcijskega nadzora sprejme letni program dela, s katerim določi vsebino in obseg izvajanja inšpekcijskega nadzora. Pri določitvi letnega programa dela izhaja tudi iz ugotovitev v že izvedenih inšpekcijskih nadzorih in ocene, da na posameznem področju obstaja večja verjetnost nespoštovanja oziroma kršitve zakonov in drugih predpisov.

Minister, pristojen za upravo, do 1. marca tekočega leta seznani vlado s strateškimi usmeritvami in prioritetami, ki izhajajo iz sprejetih letnih programov dela iz prejšnjega odstavka.

IV. POLOŽAJ, PRAVICE IN DOLŽNOSTI INŠPEKTORJEV

12. člen

(pogoji za opravljanje nalog inšpekcijskega nadzora)

Če ni s predpisi o posamezni inšpekciji drugače določeno, je lahko za inšpektorja imenovana oseba, ki ima:

- predpisano izobrazbo v skladu z zakonom, ki ureja sistem javnih uslužbencev,
- ustrezne delovne izkušnje, določene s predpisi, ki urejajo notranjo organizacijo in sistemizacijo v organih državne uprave, in
- strokovni izpit za inšpektorja.

Izjemoma se za inšpektorja lahko imenuje oseba, ki nima strokovnega izpita za inšpektorja, vendar mora ta izpit opraviti najkasneje v šestih mesecih od dneva imenovanja za inšpektorja.

Inšpektor, ki nima strokovnega izpita za inšpektorja, lahko opravlja posamezna strokovna dejanja (kot na primer: priprava analiz, informacij itd.) na področju inšpekcijskega nadzora.

Inšpektor se mora stalno usposabljati za opravljanje svojih nalog v skladu s programom, ki ga predpiše predstojnik.

12.a člen

(strokovni izpit za inšpektorja)

Strokovni izpit za inšpektorja je sestavljen iz naslednjih področij:

- upravni postopek in upravni spor,
- postopek vodenja in odločanja o prekrških in
- postopek inšpekcijskega nadzora.

Podrobnejši program strokovnega izpita za inšpektorja, postopek opravljanja, način in postopek prijave, izpitni red, način priznavanja vsebin opravljenih izpitov ali preizkusov znanja in druga vprašanja, povezana s strokovnim izpitom za inšpektorja, določi minister, pristojen za upravo.

12.b člen

(pristop k strokovnemu izpitu za inšpektorja)

Strokovni izpit za inšpektorja se opravlja pred izpitno komisijo. Izpraševalce imenuje minister, pristojen za upravo, izmed strokovnjakov za posamezna izpitna področja.

Kandidat lahko k strokovnemu izpitu za inšpektorja na stroške organa pristopi največ dvakrat, pri čemer se kot pristop k izpitu šteje opravljanje izpita v celoti.

Šteje se, da je inšpektor, ki je opravil strokovni izpit za inšpektorja, opravil tudi strokovni izpit iz upravnega postopka in preizkus znanja za vodenje in odločanje v prekrškovnem postopku.

Šteje se, da je uradnik, ki je opravil strokovni izpit iz upravnega postopka in preizkus znanja za vodenje in odločanje v prekrškovnem postopku, opravil del strokovnega izpita za inšpektorja, ki po vsebini ustreza opravljenemu strokovnemu izpitu.

Šteje se, da ima oseba opravljen strokovni izpit za inšpektorja, če ima opravljen pravniški državni izpit.

12.c člen

(vodenje evidenc o strokovnih izpitih za inšpektorja)

Ministrstvo, pristojno za upravo, vodi evidenco prijav na strokovni izpit za inšpektorja in evidenco opravljenih strokovnih izpitov za inšpektorja.

V evidenci iz prejšnjega odstavka ministrstvo, pristojno za upravo, za potrebe izvajanja strokovnih izpitov po tem zakonu kot upravljavec osebnih podatkov upravlja in obdeluje naslednje osebne podatke:

- osebno ime,
- naslov stalnega ali začasnega prebivališča,
- EMŠO,
- strokovni naziv in
- naziv organa, kjer je oseba zaposlena.

Podatki iz evidence iz prvega odstavka tega člena se uporabljajo za izdajanje javnih listin o opravljenih strokovnih izpitih, za javne uslužbence pa se povezujejo tudi s centralno kadrovsko evidenco.

13. člen

(posledice v primeru, da inšpektor strokovnega izpita ne opravi)

Inšpektorju, ki v roku šestih mesecev po sklenitvi pogodbe o zaposlitvi, iz razlogov, ki so na njegovi strani, ne opravi strokovnega izpita, delovno razmerje preneha. Med razloge, ki so na strani inšpektorja, ne šteje upravičena odsotnost z dela zaradi bolezni oziroma druga odsotnost, daljša od enega meseca, v času katere prejema nadomestilo plače v skladu z zakonom.

Inšpektorja, ki je premeščen in v roku šestih mesecev po premestitvi ne opravi strokovnega izpita za inšpektorja iz razlogov, ki so na njegovi strani, se premesti na delovno mesto, za katero izpolnjuje pogoje. Če takega delovnega mesta ni, se inšpektorja premesti po postopku, kot je določen za premestitev iz poslovnih razlogov.

14. člen

(varovanje položaja inšpektorja)

Inšpektorja se ne sme zaradi delovnih potreb brez njegovega soglasja premestiti na drugo delovno mesto, za katero ni določeno izvrševanje inšpekcijskih pooblastil.

15. člen

(omejitev opravljanja dejavnosti)

Inšpektor ne sme opravljati dejavnosti oziroma ne sme opravljati dela za drugega delodajalca na področju, na katerem opravlja naloge inšpekcijskega nadzora, razen če gre za znanstveno ali pedagoško delo.

16. člen

(varovanje poslovne in druge tajnosti ter tajnosti vira)

Inšpektor mora varovati tajnost, s katero se seznani pri opravljanju nalog inšpekcijskega nadzora. Dolžnost varovanja tajnosti traja tudi po prenehanju delovnega razmerja inšpektorja.

Inšpektor je dolžan varovati tajnost vira prijave in vira drugih informacij, na podlagi katerih opravlja inšpekcijski nadzor.

17. člen

(posebne odgovornosti inšpektorjev)

Inšpektor je posebej odgovoren:

- če pri opravljanju nalog nadzora opusti izvršitev nalog oziroma ne sprejme ustreznih ukrepov, ki jih je skladno z zakonom dolžan izvršiti oziroma sprejeti;
- če ne poda prijave oziroma ne obvesti pristojnih organov o kršitvah zakonov ali drugih predpisov, ki jih je ugotovil pri izvrševanju nalog inšpekcijskega nadzora;
- če opravlja dejavnost oziroma dela iz 15. člena tega zakona.

Kršitev posebnih odgovornosti šteje za hudo kršitev obveznosti iz delovnega razmerja.

17.a člen

(položaj inšpektorja kot priče)

Če inšpektor pred sodiščem nastopa kot priča v zvezi z inšpekcijskim postopkom, lahko ne glede na določbe zakonov, ki urejajo postopke pred sodišči, namesto prebivališča navede naslov in naziv enote organa, kjer opravlja delo, in se identificira s službeno izkaznico.

V. POOBLASTILA INŠPEKTORJA

18. člen

(opravljanje nalog inšpekcijskega nadzora)

Inšpektor pri opravljanju nalog inšpekcijskega nadzora samostojno vodi postopek ter izdaja odločbe in sklepe v upravnem in prekrškovnem postopku.

Inšpektor je pri opravljanju nalog inšpekcijskega nadzora dolžan upoštevati navodila in usmeritve predstojnika oziroma nadrejenega.

Pooblastilo za opravljanje nalog inšpekcijskega nadzora se izkazuje s službeno izkaznico, ki jo izda minister, pristojen za področje, na katerem deluje inšpekcija.

Splošno obliko izkaznice ter postopek za njeno izdajo predpiše minister, pristojen za upravo, če poseben zakon ne določa drugače.

Službeno izkaznico občinskega inšpektorja izda župan občine, v kateri deluje občinska inšpekcija. V primerih, ko občinska inšpekcija deluje v okviru medobčinskega inšpektorata in opravlja inšpekcijsko nadzorstvo za več občin, izda izkaznico občinskega inšpektorja župan občine, v kateri ima sedež medobčinski inšpektorat.

19. člen

(pooblastila inšpektorja)

Pri opravljanju nalog inšpekcijskega nadzora ima inšpektor pri fizični ali pravni osebi, pri kateri opravlja inšpekcijski nadzor, pravico:

- pregledati prostore, objekte, postroje, naprave, delovna sredstva, napeljave, predmete, blago, snovi, poslovne knjige, pogodbe, listine in druge dokumente ter poslovanje in dokumentacijo državnih organov, gospodarskih družb, zavodov, drugih organizacij in skupnosti ter zasebnikov,
- vstopiti na parcele in zemljišča fizičnih in pravnih oseb,
- pregledati poslovne knjige, pogodbe, listine in druge dokumente ter poslovanje in dokumentacijo, kadar se vodijo in hranijo na elektronskem mediju ter zahtevati izdelavo njihove pisne oblike, ki mora verodostojno potrjevati elektronsko obliko,
- zaslišati stranke in priče v upravnem postopku,
- pregledati listine, s katerimi lahko ugotovi istovetnost oseb,
- brezplačno pridobiti in uporabljati osebne in druge podatke iz uradnih evidenc in drugih zbirk podatkov, ki so potrebni za izvedbo inšpekcijskega nadzora,
- brezplačno vzeti vzorce blaga in opraviti preiskave vzetih vzorcev,
- brezplačno vzeti vzorce materialov in opreme za potrebe preiskav,
- fotografirati ali posneti na drug nosilec vizualnih podatkov osebe, prostore, objekte, postroje, napeljave in druge predmete iz prve alinee,
- reproducirati listine, avdiovizualne zapise in druge dokumente,
- zaseči predmete, dokumente in vzorce v zavarovanje dokazov,

- opraviti navidezni nakup na način, da se po opravljenem nakupu izkaže s službeno izkaznico, če se na ta način lahko ugotovijo znaki prekrška oziroma podatki o kršitelju,

- opraviti druga dejanja, ki so v skladu z namenom inšpekcijskega nadzora.

Pravne in fizične osebe, zoper katere se ne vodi inšpekcijski postopek, in ki razpolagajo z domnevnimi dokazi oziroma drugimi, tudi osebnimi podatki, potrebnimi za izvedbo inšpekcijskega nadzora, morajo na zahtevo inšpektorja posredovati dokaze in druge, tudi osebne podatke, oziroma morajo omogočiti zaslišanje prič za pridobitev teh dokazov ali drugih, tudi osebnih podatkov, najkasneje v treh dneh od prejema njegove zahteve.

Pri opravljanju nalog inšpekcijskega nadzora lahko inšpektor za največ 15 dni odvzame dokumentacijo, ki jo potrebuje za obravnavanje dejanskega stanja v obravnavani zadevi, če meni, da obstaja utemeljen sum kršitev zakonov ali drugih predpisov, in če s tem ne ovira dejavnosti fizične ali pravne osebe. O odvzemu dokumentacije izda inšpektor potrdilo. Dokumentacije državnih organov, ki je določena kot tajna, inšpektor ne sme odvzeti.

20. člen

(vstop v prostore, objekte in k napravam zavezanca)

Inšpektor ima pravico brez predhodnega obvestila ter brez dovoljenja zavezanca oziroma njegove odgovorne osebe, ne glede na delovni čas, vstopiti v prostore in objekte, na zemljišča in parcele ter k opremi in napravam iz prejšnjega člena, če z zakonom ni drugače določeno.

Zavezanec lahko inšpektorju, ki nima odločbe pristojnega sodišča, odkloni vstop v stanovanjske prostore.

Če zavezanec brez upravičenih razlogov ne dovoli vstopa v prostore ali objekte, kjer se dejavnost opravlja, ima inšpektor pravico vstopiti v prostor mimo volje zavezanca ob pomoči policije. Stroške vstopa in morebitno škodo, ki pri tem neizogibno nastane, nosi zavezanec.

21. člen

(vstop v poslovne in druge prostore, ki ne pripadajo zavezancu)

Lastnica oziroma lastnik (v nadaljnjem besedilu: lastnik) ali posestnica oziroma posestnik (v nadaljnjem besedilu: posestnik) poslovnih, proizvodnih ali drugih prostorov in zemljišča, ki jih je v okviru postopka inšpekcijskega nadzora potrebno ogledati, ker obstaja utemeljen sum, da zavezanec v njih opravlja dejavnosti ali da se tam nahajajo stvari zavezanca, ki so predmet inšpekcijskega nadzora, mora dopustiti, da se opravi ogled.

Oseba iz prejšnjega odstavka sme odkloniti ogled v primeru:

- da gre za stanovanjske prostore, pa inšpektor nima ustrezne sodne odločbe,

- da bi z ogledom spravila sebe v hudo sramoto, občutno premoženjsko škodo ali v kazenski pregon,

- da bi z ogledom prekršila dolžnost ali pravico varovati poslovno, poklicno, umetniško ali znanstveno tajnost, ali

- v drugih primerih, pri katerih bi z ogledom bila kršena dolžnost, da mora ohraniti kot tajnost tisto, kar je izvedela kot duhovnik, odvetnik, zdravnik oziroma pri opravljanju drugega poklica ali dejavnosti, ki vsebuje enako obveznost.

Če oseba iz prvega odstavka tega člena brez opravičenih razlogov ne dovoli ogleda, se zoper njo lahko uporabijo enaki ukrepi, kot zoper pričo, ki noče pričati, če pa kljub temu ne dovoli ogleda, se lahko ogled opravi tudi proti njeni volji.

Če oseba iz prvega odstavka tega člena brez opravičenih razlogov ne dovoli ogleda ali te osebe ni mogoče najti, pa obstaja nevarnost, da bi bili dokazi, ki se predvidoma nahajajo v prostorih iz prvega odstavka tega člena uničeni ali odtujeni, preden bi bilo mogoče opraviti ogled teh prostorov, lahko inšpektor te prostore zapečati do oprave ogleda, vendar največ za sedem dni oziroma do trenutka, ko se ta oseba najde. O tem izda inšpektor poseben sklep.

Zoper sklep iz prejšnjega odstavka je dovoljena pritožba v 15 dneh od vročitve sklepa. Pritožba zoper sklep ne zadrži njegove izvršitve.

22. člen

(pregled stanovanjskih prostorov zavezanca)

Če mora inšpektor pri opravljanju nalog inšpekcijskega nadzora pregledati posamezne prostore v stanovanju, pa temu lastnik oziroma uporabnik nasprotuje, si mora za pregled teh prostorov pridobiti odločbo pristojnega sodišča.

Sodišče dovoli ogled prostorov iz prejšnjega odstavka, če obstajajo razlogi za sum,

- da se v stanovanju opravlja nedovoljena dejavnost,
- da se v stanovanju opravlja dejavnost v nasprotju s predpisi,
- da se v stanovanju hranijo predmeti, živali ali druge stvari v nasprotju s predpisi, ali
- da bodo pri ogledu stanovanja oziroma posameznih stvari v stanovanju ugotovljene druge kršitve predpisov.

Pri pregledu stanovanjskega prostora v skladu s prejšnjim odstavkom morata biti navzoči dve polnoletni osebi kot priči. Pregled stanovanjskega prostora je omejen na del stanovanjskega prostora, ki ga je treba pregledati za dosego namena inšpekcijskega nadzora.

23. člen

(nemoteno opravljanje nalog inšpekcijskega nadzora)

Zavezanec mora inšpektorju omogočiti nemoteno opravljanje nalog inšpekcijskega nadzora.

Če inšpektor pri opravljanju nalog inšpekcijskega nadzora naleti na fizični odpor ali če tak odpor pričakuje, lahko zahteva pomoč policije.

Policisti nudijo pomoč inšpektorjem skladno z določbami zakona, ki ureja policijo.

VI. POSTOPEK PRI OPRAVLJANJU NALOG INŠPEKCIJSKEGA NADZORA

24. člen

(stranke v postopku)

Inšpektor mora obravnavati prijave, pritožbe, sporočila in druge vloge v zadevah iz svoje pristojnosti in vlagatelje na njihovo zahtevo obvestiti o svojih ukrepih najkasneje po opravljenem nadzoru in sprejetem zadnjem ukrepu oziroma ustavitvi postopka.

Ne glede na določbe zakona o splošnem upravnem postopku mora inšpektor obravnavati tudi anonimne prijave.

Če inšpektor v postopku ugotovi, da je prijava lažna, postopek ustavi. Šteje se, da je prijava lažna, če jo vlagatelj vloži, čeprav ve, da zavezanec ni kršil zakona ali drugega predpisa.

V postopku inšpektorja ima položaj stranke v postopku zavezanec. Vlagateljica oziroma vlagatelj (v nadaljnjem besedilu: vlagatelj) pobude, prijave, sporočila ali druge vloge nima položaja stranke.

25. člen

(pooblastilo za opravljanje posameznih dejanj v postopku)

Posamezna dejanja v postopku pred izdajo odločbe v inšpekcijskih zadevah, zlasti ugotavljanje dejstev in okoliščin, pomembnih za odločitev, lahko po pooblastilu glavnega inšpektorja opravljajo tudi druge uradne osebe, zaposlene v inšpekciji.

Uradne osebe iz prejšnjega odstavka nimajo inšpekcijskih pooblastil in tudi ne morejo izdajati odločb in sklepov, s katerimi se ustavi postopek.

26. člen

(opravljanje strokovnih del v inšpekcijskih zadevah)

Posamezna strokovna dela v inšpekcijskih zadevah lahko opravljajo specializirane organizacije, zavodi ali posamezniki, kadar to ni v nasprotju z javnim interesom ali interesi udeležencev postopka.

27. člen

(črtan)

28. člen

(ustavitev postopka)

V primeru, da je v postopku inšpekcijskega nadzora ugotovljeno, da zavezanec ni storil kršitve zakona ali drugega predpisa, inšpektor ustavi postopek. Postopek se ustavi s sklepom ali v obliki zapisa o ustavitvi postopka na koncu zapisnika o inšpekcijskem pregledu, v

primeru vzorčenja pa se to navede na spremni dopis, ko je zavezancu poslan izvid analize. V obrazložitvi sklepa oziroma v zapisniku inšpektor navede obseg opravljenega nadzora in razloge za ustavitev postopka.

V obrazložitvi odločbe, s katero inšpektor naloži zavezancu določene ukrepe, se navede tudi obseg opravljenega nadzora in ugotovitve, v katerih delih nadzora je inšpektor ugotovil, da zavezanec ni kršil predpisov.

29. člen

(pravice in dolžnosti zavezanca v postopku inšpekcijskega nadzora)

Inšpekcijski nadzor se lahko predhodno najavi. Zavezanec, njegova zakonita ali statutarna zastopnica oziroma zastopnik (v nadaljnjem besedilu: zastopnik), pooblaščenka oziroma pooblaščenec (v nadaljnjem besedilu: pooblaščenec) in odgovorna oseba zavezanca lahko prisostvujejo opravljanju nalog inšpekcijskega nadzora, razen če ovirajo učinkovito izvedbo inšpekcijskega nadzora; o tem izda inšpektor poseben sklep.

Zavezanec oziroma odgovorna oseba zavezanca mora dati, ne glede na določbe o varstvu osebnih in drugih podatkov, na zahtevo inšpektorja in v roku, ki ga določi inšpektor, pisno pojasnilo, dokumentacijo in izjavo v zvezi s predmetom nadzora.

V primeru, da pri postopku inšpekcijskega nadzora nad zavezancem, ki je pravna oseba oziroma samostojna podjetnica oziroma samostojni podjetnik (v nadaljnjem besedilu: samostojni podjetnik), ni prisoten sam samostojni podjetnik oziroma zakoniti zastopnik, statutarni zastopnik ali pooblaščenec zavezanca, lahko inšpektor opravi vsa dejanja v postopku in izvede vse dokaze, ne da bi bila pri tem potrebna navzočnost teh oseb.

Če ne gre za nujne in neodložljive ukrepe, inšpektor v primeru iz prejšnjega odstavka pred izdajo odločbe vroči zavezancu zapisnik in ga pozove, da se v določenem roku, ki ne sme biti krajši od 48 ur, pisno ali ustno izjavi o ugotovljenih dejstvih in okoliščinah. Poziv in zapisnik se lahko zavezancu v tem primeru vročita tudi tako, da se ju izroči kateremu od zaposlenih oziroma, če to ni mogoče, pusti v objektu. Po preteku tega roka inšpektor izda odločbo, ne da bi bilo potrebno dodatno zaslišanje stranke.

Če je inšpektor odredil odpravo nepravilnosti in pomanjkljivosti ter zavezancu določil rok za njihovo odpravo, mora zavezanec o odpravljenih nepravilnostih takoj obvestiti inšpektorja.

Zoper sklep iz prvega odstavka je dovoljena pritožba v petnajstih dneh od vročitve sklepa. Pritožba zoper sklep ne zadrži njegove izvršitve.

30. člen

(pritožba zoper odločbo inšpektorja)

Pritožba zoper odločbo inšpektorja ne zadrži njene izvršitve, če s posebnim zakonom ni drugače določeno.

31. člen

(stroški inšpekcijskega postopka)

Stroške inšpekcijskega postopka, ki so bili nujni za ugotovitev dejstev, ki dokazujejo, da je zavezanec kršil zakon ali drug predpis, trpi zavezanec.

Če se inšpekcijski postopek ustavi v skladu s prvim odstavkom 28. člena tega zakona, trpi stroške inšpekcijskega postopka organ. Organ trpi tudi stroške dejanj oziroma opravil v inšpekcijskem postopku, ki se nanašajo na tisti del nadzora, pri katerem niso bile ugotovljene nepravilnosti.

Če je bil inšpekcijski postopek izveden na podlagi lažne prijave, trpi stroške postopka iz prejšnjega odstavka prijavitelj.

VII. UKREPI INŠPEKTORJEV

32. člen

(ukrepi inšpektorjev)

Če inšpektor pri opravljanju nalog inšpekcijskega nadzora ugotovi, da je kršen zakon ali drug predpis oziroma drug akt, katerega izvajanje nadzoruje, ima pravico in dolžnost:

- odrediti ukrepe v skladu s tem zakonom ali drugim zakonom, katerega izvajanje nadzoruje inšpektor, za odpravo nepravilnosti in pomanjkljivosti, v roku, ki ga sam določi,
- izvesti postopke v skladu z zakonom o prekrških,
- naznaniti kaznivo dejanje ali podati kazensko ovadbo za kaznivo dejanje, ki se preganja po uradni dolžnosti,
- predlagati pristojnemu organu sprejem ukrepov,
- odrediti druge ukrepe in opraviti dejanja, za katere je pooblaščen z zakonom ali drugim predpisom.

Če inšpektor ugotovi, da si je zavezanec pridobil s storitvijo kaznivega dejanja ali prekrška premoženjsko korist, pristojnemu sodišču predlaga njen odvzem.

V primeru, da inšpektor pri opravljanju nalog inšpekcijskega nadzora ugotovi kršitev zakona ali drugega predpisa oziroma akta, katerega izvajanje nadzoruje druga inšpekcija, sam ugotovi dejansko stanje ter o svojih ugotovitvah sestavi zapisnik, ki ga posreduje pristojni inšpekciji.

33. člen

(preventivni ukrepi inšpektorjev ter opozorila)

Inšpekcije s ciljem preventivnega ukrepanja:

- odgovarjajo na pisna vprašanja posameznikov, podjetij in institucij, ki se nanašajo na delovanje inšpekcije,
- preko medijev obveščajo javnost o ugotovljenih nepravilnostih ter o posledicah kršitev zakonov in drugih predpisov,

- na druge načine delujejo v smislu osveščanja javnosti.

Če inšpektor pri opravljanju nalog inšpekcijskega nadzora odkrije nepravilnosti in oceni, da je glede na pomen dejanja opozorilo zadosten ukrep, najprej le ustno opozori na nepravilnosti ter na njihove posledice in določi rok za njihovo odpravo.

Svoje ugotovitve, izrečeno opozorilo ter rok za odpravo pomanjkljivosti navede v zapisniku. Če nepravilnosti niso odpravljene v določenem roku, izreče inšpektor druge ukrepe v skladu z zakonom.

34. člen

(posebni ukrepi inšpektorjev)

Če zavezanec v roku, ki ga z odločbo določi inšpektor, ne odpravi ugotovljenih nepravilnosti in pomanjkljivosti, lahko inšpektor z odločbo, če je to potrebno, do odprave nepravilnosti oziroma dokler je to potrebno, prepove opravljanje dejavnosti oziroma zaseže predmete ali dokumentacijo ali odredi zapečatenje naprav, sredstev, predmetov ali opreme, ki jih zavezanec uporablja za kršitve ali so s kršitvami nastali.

Inšpektor prepove opravljanje dejavnosti oziroma zaseže predmete ali dokumentacijo, ki jih zavezanec uporablja za kršitve ali so s kršitvami nastali, ne da bi prej določil rok za odpravo nepravilnosti, če je to potrebno, da bi se odvrnila neposredna nevarnost za življenje ali zdravje ljudi in živali ali za nastanek škode v naravnem oziroma življenjskem okolju in na premoženju.

Inšpektor lahko z odločbo začasno zaseže predmete ali dokumentacijo, ki jih zavezanec uporablja za kršitve ali so s kršitvami nastali, tudi v primeru, ko ugotovi, da kljub izdani odločbi zavezanec ponovi kršitev.

35. člen

(ukrepi, povezani s prepovedjo opravljanja dejavnosti)

Inšpektor, ki v skladu s prvim in drugim odstavkom prejšnjega člena prepove opravljanje dejavnosti, ima pravico odrediti zapečatenje poslovnih ali proizvodnih prostorov, objektov ali drugih prostorov, v katerih se opravlja dejavnost, oziroma delovnih sredstev, naprav in opreme, s katero se opravlja dejavnost.

V primeru, da zavezanec ne spoštuje odločbe o prepovedi opravljanja dejavnosti, izdane v skladu s prvim in drugim odstavkom prejšnjega člena, lahko inšpektor z odločbo naloži podjetjem, ki so pristojna za distribucijo električne energije, vode, plina ter za telekomunikacijske zveze, da zavezancu v roku treh dni ustavijo njihovo dobavo, oziroma, da zavezancu prekinejo telekomunikacijske zveze. Ta ukrep mora biti izveden tako, da ne povzroči neposredne škode na delovnih sredstvih ali izdelkih. Odločba se vroči tudi zavezancu.

V odločbi iz prvega odstavka tega člena mora biti navedeno tudi opozorilo, da bodo v primeru nespoštovanja te odločbe izrečeni ukrepi iz drugega odstavka tega člena.

V primeru, ko inšpektor ugotovi nepravilnosti in z odločbo odredi ukrepe, samostojni podjetniki in gospodarske družbe ne smejo za zavezanca opravljati del, ki bi pomenila nadaljevanje kršitev oziroma bi bila v nasprotju z odrejenimi ukrepi, če za izdane ukrepe vedo oziroma bi glede na okoliščine zanje morali vedeti. Inšpektor je dolžan poskrbeti, da so tretje osebe na ustrezen način obveščene o ugotovljenih nepravilnostih.

36. člen

(ukrepi za varovanje pravic drugih oseb)

Če inšpektor pri opravljanju nalog inšpekcijskega nadzora ugotovi, da je zavezanec storil kršitev zakona ali drugih predpisov, ki posega v pravice ali pravne koristi drugih pravnih oziroma fizičnih oseb, je dolžan te osebe na njihovo zahtevo seznaniti s svojimi ugotovitvami, izrečenimi ukrepi in drugimi podatki, potrebnimi za uveljavljanje pravic prizadetih oseb.

Če meni, da je zaradi varovanja pravic drugih oseb to potrebno, lahko inšpektor objavi oziroma s sklepom odredi objavo svoje odločbe ali njenega povzetka za določen čas na vidnem mestu v poslovnih prostorih zavezanca, na vhodu v te poslovne prostore, v javnih glasilih ali na drug primeren način. Stroške objave krije zavezanec.

Zoper sklep iz prejšnjega odstavka je dovoljena pritožba v petnajstih dneh od vročitve sklepa. Pritožba zoper sklep ne zadrži njegove izvršitve.

VIII. ODŠKODNINSKA ODGOVORNOST

37. člen

(odškodninska odgovornost države oziroma samoupravne lokalne skupnosti)

Republika Slovenija oziroma samoupravna lokalna skupnost odgovarja za premoženjsko škodo, ki je bila zavezancu ali drugi osebi povzročena s protipravnim dejanjem ali opustitvijo dejanja inšpektorja pri izvajanju nalog inšpekcijskega nadzora.

V primeru iz prejšnjega odstavka ima Republika Slovenija oziroma samoupravna lokalna skupnost nasproti inšpektorju regresni zahtevek, če je bila škoda povzročena naklepno ali iz hude malomarnosti.

Zavezanec ali tretja oseba lahko zahtevata povračilo škode neposredno od inšpektorja le v primeru, ko je škoda nastala zaradi kaznivega dejanja inšpektorja.

IX. KAZENSKE DOLOČBE

38. člen

Kadar globa s posebnim zakonom ni določena drugače, se izrekajo globe v naslednjih zneskih:

1. z globo 1.500 eurov se za prekršek kaznuje pravna oseba, ki:

   - ne posreduje dokazov in drugih, tudi osebnih podatkov, oziroma ne omogoči zaslišanja prič najkasneje v treh dneh od prejema zahteve inšpektorja (drugi odstavek 19. člena);

   - ovira ali onemogoči vstop inšpektorja v prostore, objekte ali k napravam (20. člen);

   - ne omogoči inšpektorju nemotenega opravljanja nalog inšpekcijskega nadzora (23. člen);

- poda lažno prijavo (24. člen);

- na zahtevo inšpektorja in v roku, ki ga določi inšpektor, ne da pisnega pojasnila, dokumentacije in izjave v zvezi s predmetom nadzora (29. člen);

- ne spoštuje z odločbo odrejenih ukrepov inšpektorja (32., 33., 34. ali 35. člen);

- ne objavi odločbe inšpektorja ali njenega povzetka v nasprotju z odredbo inšpektorja (36. člen);

- poškoduje, odstrani ali prikrije odločbo inšpektorja ali njen povzetek, ki je javno objavljen (36. člen);

2. z globo 500 eurov se za prekršek iz prejšnje točke kaznuje samostojni podjetnik posameznik ali posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost;

3. z globo 500 eurov se za prekršek iz 1. točke tega člena kaznuje tudi odgovorna oseba pravne osebe, odgovorna oseba samostojnega podjetnika posameznika, odgovorna oseba posameznika, ki samostojno opravlja dejavnost, ter odgovorna oseba državnega organa ali organa samoupravne lokalne skupnosti;

4. z globo 500 eurov se za prekršek iz 1. točke tega člena kaznuje posameznik.

39. člen

(črtan)

40. člen

(črtan)

Zakon o inšpekcijskem nadzoru – ZIN (Uradni list RS, št. 56/02) vsebuje naslednje prehodne in končne določbe:

»X. PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

41. člen

Osebam, ki so opravile izpite, ki so bili predpisani za opravljanje nalog inšpekcijskega nadzora pred uveljavitvijo tega zakona, se prizna izpolnjevanje tega pogoja tudi po določilih tega zakona. Predstojniki morajo na področjih, kjer doslej še ni bilo mogoče opravljanje strokovnega izpita, to omogočiti najkasneje v dveh letih od uveljavitve tega zakona. Inšpektor, ki strokovnega izpita še ni opravil, mora opraviti strokovni izpit za inšpektorja v roku enega leta po uveljavitvi tega zakona oziroma po tem, ko mu je zagotovljena ta možnost, drugače se ga razreši v skladu s 13. členom tega zakona.

42. člen

Inšpekcijski svet se konstituira v dveh mesecih od uveljavitve tega zakona.

Komisija za preprečevanje dela in zaposlovanja na črno, ustanovljena na podlagi zakona o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno (Uradni list RS, št. 36/00), nadaljuje z delom. Način povezovanja njenega dela z delom Inšpekcijskega sveta se uredi v poslovniku Inšpekcijskega sveta.

43. člen

Inšpekcijski postopki, ki so se začeli pred uveljavitvijo tega zakona, se nadaljujejo po predpisih, ki so veljali pred njegovo uveljavitvijo.

44. člen

Akti o notranji organizaciji in sistemizaciji morajo biti usklajeni z določbami tega zakona najkasneje v šestih mesecih po njegovi uveljavitvi.

45. člen

Z dnem, ko začne veljati ta zakon, prenehajo veljati določbe 7. člena in določbe 83. do 98. člena zakona o upravi (Uradni list RS, št. 67/94, 20/95 - odl. US, 29/95 - ZPDF in 80/99 - ZUP).

46. člen

Ne glede na četrti odstavek 3. člena tega zakona se določbe tega zakona, razen določb o organizaciji, do ureditve v področnih zakonih, vendar ne več kot dve leti od uveljavitve tega zakona, smiselno uporabljajo tudi za upravno inšpekcijo, proračunsko inšpekcijo, obrambno inšpekcijo in druge oblike notranjega upravnega nadzora nad poslovanjem državnih organov in organov lokalnih skupnosti.

47. člen

Ta zakon začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.«.

Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o inšpekcijskem nadzoru – ZIN-A (Uradni list RS, št. 26/07) vsebuje naslednje prehodne in končne določbe:

»PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

25. člen

Sestava Inšpekcijskega sveta se uskladi z določbami tega zakona najkasneje v dveh mesecih po uveljavitvi tega zakona.

26. člen

Šteje se, da izpolnjujejo pogoj glede strokovnega izpita za inšpektorja po tem zakonu inšpektorji, ki so na dan uveljavitve tega zakona v delovnem razmerju v državnem organu ali v upravi lokalne skupnosti in so opravili strokovne izpite, ki so bili predpisani za opravljanje nalog inšpekcijskega nadzorstva oziroma izpolnjujejo pogoj glede strokovnega izpita za inšpektorja.

Inšpektorji, ki so bili imenovani za inšpektorje pred uveljavitvijo tega zakona in še niso opravili predpisanega strokovnega izpita, opravljajo strokovni izpit po predpisih, ki so veljali do uveljavitve tega zakona.

Ne glede na določbe tretjega odstavka 49. člena Zakona o prekrških (Uradni list RS, št. 3/07 - uradno prečiščeno besedilo) inšpektorju v okviru strokovnega izpita, ki zajema tudi poznavanje izvrševanja pooblastil po zakonu, ki ureja prekrške, ni potrebno opravljati preizkusa znanja iz poznavanja predpisov, katerih izvrševanje nadzoruje.

27. člen

Inšpekcijski postopki, ki so se začeli pred uveljavitvijo tega zakona, se končajo po določbah tega zakona.

28. člen

Vlada Republike Slovenije uskladi predpis, ki ureja notranjo organizacijo in sistemizacijo, z določbami tega zakona najkasneje v štirih mesecih po uveljavitvi tega zakona.

Akti o notranji organizaciji in sistemizaciji delovnih mest organov, ki opravljajo naloge inšpekcijskega nadzora, morajo biti usklajeni z določbami uredbe iz prejšnjega odstavka tega člena najkasneje v šestih mesecih po uveljavitvi tega zakona.

29. člen

Ta zakon začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.«.

Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o inšpekcijskem nadzoru – ZIN-B (Uradni list RS, št. 40/14) vsebuje naslednje prehodne in končno določbo:

»PREHODNE IN KONČNA DOLOČBA

15. člen

V 136. členu Zakona o davčnem postopku (Uradni list RS, št. 13/11 – uradno prečiščeno besedilo, 32/12, 94/12, 101/13 – ZDavNepr in 111/13) preneha veljati besedilo »in z značko«.

16. člen

V drugem odstavku 226. člena Zakona o elektronskih komunikacijah (Uradni list RS, št. 109/12 in 110/13) prenehata veljati besedi »in značko«, beseda »ju« pa se nadomesti z besedo »jo«.

17. člen

V četrtem odstavku 64. člena Zakona o poštnih storitvah (Uradni list RS, št. 51/09 in 77/10) prenehata veljati besedi »in značko«, beseda »ju« pa se nadomesti z besedo »jo«.

18. člen

V drugem odstavku 109. člena Zakona o igrah na srečo (Uradni list RS, št. 14/11 – uradno prečiščeno besedilo in 108/12) prenehata veljati besedi »in značko«, beseda »izdanima « pa se nadomesti z besedo »izdano«.«

19. člen

V drugem odstavku 83. člena Zakona o veterinarskih merilih skladnosti (Uradni list RS, št. 93/05, 90/12 – ZdZPVHVVR in 23/13 – ZZZiv-C) prenehata veljati besedi »in značko« v različnih sklonih.

V tretjem odstavku prenehata veljati besedi »značke in«.

20. člen

V naslovu, prvem in drugem odstavku 82. člena Zakona o zdravstvenem varstvu rastlin (Uradni list RS, št. 62/07 – uradno prečiščeno besedilo in 36/10) prenehata veljati besedi »oziroma značko« v različnih sklonih.

21. člen

V tretjem odstavku 7. člena Zakona o zdravstveni inšpekciji (Uradni list RS, št. 59/06 – uradno prečiščeno besedilo) prenehata veljati besedi »in značko«, beseda »pooblaščata« pa se nadomesti z besedo »pooblašča«.

22. člen

V roku šestih mesecev od uveljavitve tega zakona se v delu, ki ureja službeno značko, s tem zakonom uskladita Pravilnik o službeni izkaznici in znački inšpektorja (Uradni list RS, št. 62/11) in Pravilnik o službeni izkaznici in znački občinskega inšpektorja (Uradni list RS, št. 112/06 in 42/09).

23. člen

Inšpektorji, ki so bili imenovani za inšpektorje pred uveljavitvijo tega zakona in še niso opravili predpisanega strokovnega izpita, lahko opravljajo strokovni izpit v roku, ki ga določa Zakon o inšpekcijskem nadzoru (Uradni list RS, št. 43/07 – uradno prečiščeno besedilo).

24. člen

Inšpekcijski postopki, ki so se začeli pred uveljavitvijo tega zakona, se nadaljujejo in končajo v skladu z Zakonom o inšpekcijskem nadzoru (Uradni list RS, št. 43/07 – uradno prečiščeno besedilo).

25. člen

Ta zakon začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.«.